

Η γενεαλογία της διοικητικής επιστήμης

Θεωρήσεις και αντιλήψεις σχετικά με τη μελέτη του διοικητικού φαινομένου

- Η ΔΕ ως προνομιακό όργανο της κρατικής εξουσίας (Ευρωπαϊκή παράδοση)
- Μελέτη εσωτερικής οργάνωσης δομών και διαδικασιών διοίκησης ιδιωτικών ή δημόσιων υποθέσεων

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

- Δημιουργία κράτους έθνους στην Ευρώπη –
 - έμφαση στην νομική παράδοση
 - όρια δημόσιας και ιδιωτικής σφαίρας

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ...

Σύνδεση με Ευρωπαϊκή ιστορία
– άνοδος του φιλελευθερισμού
Συνταγματικά δικαιώματα και θεσμοί
Διοικητικό δίκαιο

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

- Η χειραφέτηση από το διοικητικό δίκαιο
 - Ανάπτυξη παρεμβατισμού στο δεύτερο μισό του προηγούμενου αιώνα

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

1. Αστυνομική επιστήμη (18ος αιώνας)

- Συγκρότηση και ισχυροποίηση κρατικής εξουσίας σε Γαλλία και Γερμανία
 - Όχι μόνο νομική παράδοση αλλά και περιγραφή δομών και λειτουργιών με σκοπό τη βελτίωσή τους
 - Police: ορθολογική οργάνωση διακυβέρνησης
 - Εμπειρική διάσταση διοικητικής πρακτικής και καλής διαχείρισης

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

2. Αρχές δημόσιας διοίκησης (19ος αιώνας)

- Πρώτες προσπάθειες συναγωγής γενικών αρχών που θεμελιώνουν τη διοικητική δράση
- Από τη μελέτη της κανονιστικών κειμένων και της νομολογίας στη μελέτη της οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ...

-Κοινωνιολογία των οργανώσεων

-Συστημική θεωρία

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

2. Αρχές δημόσιας διοίκησης

- Η ΔΕ ως κοινωνική επιστήμη
- Ολική σύλληψη των κοινωνικών δεδομένων της διοικητικής δράσης με τη βοήθεια κυρίως στατιστικών μεθοδολογικών εργαλείων
- Στόχος η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και η παραγωγή κοινωνικής ευημερίας

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ...

-Κοινωνιολογία των οργανώσεων

-Συστημική θεωρία

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

3. Η επικράτηση του δικαίου

- Εμφάνιση φιλελεύθερου κράτους
- Εγγυήσεις – Κράτος δικαίου
- Το δίκαιο ως εργαλείο προστασίας των ατομικών δικαιωμάτων έναντι του κράτους
- Συνταγματοποίηση
 - Αρχή νομιμότητας
 - Δικαστικός έλεγχος

Κοινά χαρακτηριστικά – διαφορές

- Επιστήμη της δράσης που προορίζεται να καθοδηγεί τους διοικούντες
- Εμπνέεται όχι από αρχές που διασφαλίζουν αποτελεσματικότητα αλλά από νομικές επιταγές και το ΣΤΕ που τις συγκεκριμενοποιεί και προσδιορίζει

Η Ευρωπαϊκή παράδοση

- Η χειραφέτηση από το διοικητικό δίκαιο
 - Ανάπτυξη παρεμβατισμού στο δεύτερο μισό του προηγούμενου αιώνα
 - Διεύρυνση ρυθμιστικών λειτουργιών
 - Έμφαση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα
 - Η αρχή της νομιμότητας δεν είναι πλέον επαρκής εγγύηση

Η χειραφέτηση από το διοικητικό δίκαιο

Μεταρρύθμιση δομών, μεθόδων και λειτουργιών - εξορθολογισμός

- Νομικοί κανόνες αντιμετωπίζονται ως παράγοντες δυσκαμψίας και ανελαστικότητας
- Έμφαση στις τεχνικές διαχείρισης που ευνοούν την προσαρμογή στις νέες λειτουργίες

Σύνδεση με παράδοση των ΗΠΑ

Από το spoil στο merit system (1887).

New Deal

-1933-1937 relief, recovery and reform

- National Recovery Administration

ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ...

http://en.wikipedia.org/wiki/New_deal

Σύνδεση με παράδοση των ΗΠΑ

Τάση παραλληλισμού με τον ιδιωτικό τομέα
λόγω έλλειψης διοικητικού δικαίου

Τρεις τάσεις

- Θεωρία οργανώσεων
- Μελέτη υλοποίησης – εφαρμογής κανόνων στην πράξη
- Κοινωνιολογικές έρευνες – Η διοίκηση ως κοινωνικό φαινόμενο

Η επιστήμη των οργανώσεων και η βιομηχανική κοινωνία

- Η αντίληψη ότι η ΔΕ δεν έχει ιδιαίτερο ρόλο και χαρακτηριστικά λόγω της αποστολής της αλλά αποτελεί μέρος ενός οργανωσιακού γένους που την περικλείει.
- Μελέτη κοινών χαρακτηριστικών συνεργασίας, ολοκλήρωσης, προσαρμογής της συμπεριφοράς των μελών στην ολότητα για την πραγματοποίηση

Η επιστήμη των οργανώσεων και η βιομηχανική κοινωνία

- Αποτύπωση της αυξανόμενης επιβολής των τυπικών δομών συντονισμού σε όλες της κοινωνικές δραστηριότητες
- Πως επηρεάζουν τα συμφέροντα, τις προτιμήσεις, τις αντιλήψεις, τις αξίες των διοικουμένων.
- Είναι εξωγενής ή ενδογενής η διαμόρφωσή τους

Η επιστήμη των οργανώσεων και η βιομηχανική κοινωνία

Δύο τάσεις

- Κοινωνιολογική – η αναπόφευκτη επικράτηση των τυπικών δομών
- Εμπειρική – συναγωγή αρχών για βελτίωση διοίκησης

Οι οργανωσιακές θεωρίες στις ΗΠΑ

1. Η επιστημονική οργάνωση της εργασίας

- Έμφαση στις τεχνικές πλευρές (φορντισμός) και στην βελτίωση της παραγωγικότητας
- Fayol (μηχανικός)
 - εξειδίκευση,
 - Καταμερισμός, τμηματοποίηση,,
 - ενότητα εντολής και συγκεντρωτισμός,
 - ομοιομορφία διαδικασιών,
 - έλεγχος

Οι Οργανωσιακές Θεωρίες στις ΗΠΑ

- **Taylor – βέλτιστη παραγωγική διαδικασία – προϋποθέσεις**
 - Βάση χαρακτηριστικών των μηχανών και φυσιολογικών ικανοτήτων του ανθρώπινου οργανισμού.

Επιστημονική οργάνωση της εργασίας

Οι Οργανωσιακές Θεωρίες στις ΗΠΑ

- Τα όρια των μηχανιστικών θεωρήσεων
 - Η δυναμική της κοινωνικής ομάδας
 - Έμφαση στον ανθρώπινο παράγοντα (Mayo)
 - Η σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων

Η σχολή των ανθρωπίνων σχέσεων

- Έμφαση όχι στον τεχνικό εξορθολογισμό αλλά στον ανθρώπινο παράγοντα
 - Σύνδεση με ψυχοκοινωνιολογικές προσεγγίσεις
 - Διαπροσωπικές σχέσεις, άτυπη οργάνωση (άτυποι κανόνες και πρακτικές)
 - Ανορθολογικές συμπεριφορές και στοιχεία

Παράγοντες επιβράδυνσης της εξάπλωσης τους στην Ευρώπη

- Βαθμός εξάπλωσης παρεμβατικού κράτους
- Βαθμός διείσδυσης ανταγωνισμού και άρσης προστατευτισμού στις ιδιωτικές επιχειρήσεις

Οι σύγχρονες τάσεις

1. Νομική προσέγγιση
2. Διαχειριστιολογική προσέγγιση
3. Κοινωνιολογική

Νομική προσέγγιση

- Έμφαση στις δομές και διαδικασίες βάση των νομικών κειμένων
 - Η ΔΔ ως ιδιαίτερος θεσμός που δεν μπορεί να συγκριθεί με καμία άλλη οργάνωση
 - Διάκριση μεταξύ θετικής και κανονιστικής διάστασης
 - Απαγωγική μέθοδος
 - Μελέτη καταρχήν του κανόνα, προϋποθέσεων εφαρμογής

Διαχειρισιολογική προσέγγιση

- Από το μάνατζμεντ στο δημόσιο μάνατζμεντ
 - Πρακτική καλής διοίκησης
 - Έμφαση στις ιδιαιτερότητες της ΔΔ
 - Κανόνες που επιτρέπουν αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα

Διαχειριστιολογική προσέγγιση

- Σχεδιασμός
- Οργάνωση
- Ενεργοποίηση πόρων
- Έλεγχος

Το δημόσιο μάνατζμεντ

- Μεγιστοποίηση κέρδους και γενικό συμφέρον
- Περιορισμοί στρατηγικής δράσης – διακριτικής ευχέρειας
- Υποταγή στην πολιτική
- Αντίληψη της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας
 - Διαχείριση πόρων, υποστήριξη λήψης αποφάσεων, αξιολόγηση, κοινωνική αποτελεσματικότητα

Η κοινωνιολογικές προσεγγίσεις

- Πηγές έμπνευσής
 - Πολιτική κοινωνιολογία
 - Κοινωνιολογία οργανώσεων

Διαχειριστιολογική προσέγγιση

Πολιτική κοινωνιολογία

- Παράγοντες που επηρεάζουν την διαδικασία λήψης των αποφάσεων
 - Συμπεριφορά υποκειμένων και σχέσεις μεταξύ τους
- Ανάλυση γραφειοκρατικής εξουσίας
- Τεχνοκρατικού φαινομένου
- Λειτουργία πολιτικό - διοικητικού συστήματος

Διαχειριστιολογική προσέγγιση

Κοινωνιολογία οργανώσεων

- Μελέτη της οργάνωσης ως σύνθετης κοινωνικής ενότητας δηλ. ένα πλέγμα δομών επικοινωνίας, πληροφόρησης και σχέσεων που αποτελούν μια ομάδα
 - Ανθρώπινες σχέσεις και παράλληλες ιεραρχίες (σχέσεις εξουσίας)
 - Άτυποι θεσμοί, αξίες, συμπεριφορές, πρακτικές
 - Στρατηγικές δρώντων, ατομικές και συλλογικές
 - Βαθμός ελέγχου των πόρων που απαιτούνται
 - Διαπραγμάτευση, ανταλλαγή

Τις σημειώσεις μπορείτε να βρείτε στο

<http://kdp.pspa.uoa.gr/koutalakis.htm>